

**Nicolai Lancicij E Societate Iesv Opvcvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Explicatur modus quo Deus immediatè per se, non per Angelos, reuelauit
S. Ignatio res nostri Instituti. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](#)

tione, & per imaginationem propōni nostro intellectui, cognoscendum per actum intellectus, qui illa imaginatione obiecti representant, determinatur ad illud cognoscendum. Et hoc modo ordinariē nos boni Angeli illuminant, & mali tentant permittente Deo.

Secundus, modus intrinsecus est, quando per obiecta extrinseca sensibus representata, non sufficienter tamen rem cognoscendam representantia, mouent simulphantasmata relicta antea ab obiectis sensibilibus, & illorum certa coordinatione ac dispositione, plene representant totum id, quod per sola obiecta extrinseca, non sufficienter fuit representatum, & apprehensum ab imaginatione intellectui representandum. Hoc modo Prophetis & Iohanni in Apocalypsi multa Angeli reuelarunt, quæ per obiecta extrinseca sensibus percepta, quid significarent, non intelligebant, sed intellexerunt per intrinsecamphantasmatum motionem, quæ causant mouendo sive spiritus animales, sive humores, sive partes fluidas cerebri, in quibus tanquam in subiecto suntphantasmata, iuxta varias opiniones Philosophorum & Theologorum, qui videri possunt apud Vasquez S. Thomam, S. Augustinum pluribus in locis.

CAPVT SEXTVM.

xplicatur modus quo Deus immediate
per se, non per Angelos, reuelauit S.
Ignatio res nostri Instituti.

Loquor hic de illuminatione causari solitâ
bonis Angelis. Nam Dæmones solent etiâ qua-
to modo repræsentare hominibus obiecta , in
tentationibus & illusio[n]ibus, quas causant per-
turbando ipsum organum sensus alicuius, visus a 2. & q. 17.
v.g. vel auditus, applicando causas agentes , per
quas alterantur sensus nostri, eo modo , quo 3 & opti-
Phrenetici putant se videre, vel audire aliqua, me q. 16.a.
quasi extra se existentia, quæ vere non existunt, 11.S. Aug.
sed per sensum alterationem eis repræsentan- ad lit. a.
tur ac si existerent. Qui modus cum quedam 12.ad 20.
deceptione sit , non adhibetur à Deo , dum per
Angelos bonos aliquid extrinsecè p[ro]fessat.
Cæterum cùm Angeli erga Creaturas n[on] pos-
sint agere nisi per motum localem, mouendo 11.4.
illas de loco in locum , & motu locali applican- S. Th. r.
do activa passiu[s], & per illa non per se aliquid 5.p. 11.1.a.3.
alterando vel producendo, vt docent commu- S. Bon. r.d.
niter Theologi. S. Thomas, Vasquez. Hinc fit, vt 4.8.1. p. a.2.
non tantum substantiam villam producere per 216. c. 13. &
se non possint , sed nec villam qualitatem pri- 5 & disp.
mam aut secundam, aliamue formam acciden- 211. c. 5.
alem, vti est lux , vel species aliqua sensibili- Ferrar. l. 5.
aut fons , nisi applicando corpus luminofum cont gen-
aut sensibile obiectum , quicquid dixerit A. tes c. 303.
uicenna refutatus à S. Thoma & Tanner , Ri- Taq. I. p.
cardo, Ferrariensi , Durando , Argentina , & d. 1.8. c. 3.
alii Theologis ac Valquez. Item non pos- Suar. l. 6.de
sunt interna phantasmata per se efficere , quæ Angels
sunt perfectiora externis speciebus sensuum, c. 16. b. 8.
vt post alios bene docet Soarez & Conim- Comib. 1.
bricenses , Vincentius Regius. Unde non de somnis
potest Dæmon cæco à natuitate imprimere c. 4. vino.
speciem coloris vel lucis, quam nunquam vidu- Elacid.
na 2. n. 21.
Euang. l. 1.
c. 12. theo-

Y y sed

sed tantum species imaginationis, ab obiectis sensibilibus per sensus perceptis causatas, potest hoc vel illo modo motu locali eas mouere, & sic res varias representare imaginationi, eo modo, quo, ut ait S. Thomas, ex diversa ordinatione earundem literarum accipiuntur diuersi intellectus.

115. Quoad secundum, in primis supponendum est Lud. Dux. tanquam certum, revelationes rerum scandalarum Spir. tr. i. c. & faciendarum, aliquando immediata per fo- 22. §. 3. modum Deum hominibus communicari sine coo- dūs, & c. 22. §. Qua- peratione phantasmatum, mere intellectu- re demon ter, ut dicit preter alios Theologos Ludovicus Rib. in c. 2. de Ponte, Ribera, Vincentius Regius, secuti S. Iocel. v. 29. Thomam, qui testimonio Apostoli desumpto ex Regius loc. 1. Corinth. 2. probans a Deo quaedam mysteria supra citat. gratiae, immediata esse reuelata Angelis, & ad- dum 12. S. Th. 2. 2. sicut nō obiectis revelari docet, ita illis esse reuelata, sicut no- q. 17. 4. a. 2. bis quaedam reuelata Deus per Spiritum suum. & 3. & 1. Loquitur autem de Reuelatione que fit Ange- p. q. 17. a. 5. lis suprema Hierarchia, qui Angelos inferiores S. Cle. 1. 5. luminant, ipsi vero immediata ab ipso Deo il- Cölt. c. 21. luminantur. Idem probant alia S. Thomae loca su- & l. 7. c. 34. pra cap. 3. allata in responsive secunda ad qua- 13. ad Pule. situm quartum de Reuelationibus immediatae S. Cyr. A- a Deo factis Adamo, Moysi, Daudis, Salomonis lex. 1. 1. Ioa. & Apostolis n. 103. & sequentibus. Pro qua re c. 9. Valq. 1. citantur & SS. Patres, S. Clemens, S. Leo S. Cy- p. d. 216. c. rillus Alex. in verba illa: illuminat omnem homi- 5. n. 2. 4. Chrt. h. 3. in nem venientem in hunc mundum: ubi dixit eo triod. Acta Amb. do non illuminari alios ab Angelis, sed exterioris, in c. 1. Col. vt bene ponderat eius locum Vasquez. Ideo Aug. 1. 6. docet S. Chrysostomus, S. Ambrosius, S. Augustinus, B. Laur. Iustinianus: præter alios Patres & conc. 18. in Psl. 118. Autores citatos supra c. 5. in Resp. 1. ad Quæ- Iustini de humil. c. 6. situm quartum, & infra citandos. §. octaua cau- sa. Et expressè tales quoque Reuelationes ha- col. 1. & de discipl. & perf. mon. conu. c. 5. buisse S. Gertrude in fine imaginari similitudinibus ministerio Angelorum factis, asseritur. 1. 4. c. 26. pag. 565. 566. Infinitas diuin. pietat. ab ipso Christo D. approbat. viibidem dicitur libr. 5. cap. 35. & 36. Et hoc videtur clare colligi ex lib. Num. c. 12. 6. 7. 8. ubi dicuntur Prophetæ alij soliti videre Deum per enigmata & figuræ (qua sunt imaginationis propria) Moysem vero, ore ad os, & palam, seu ut in Exodus dicitur, c. 33. 11. Facie ad faciem. Ob quem modum S. Bernardus dicit: Moysem vidisse Deum modo plane præcellentem, atque in experto exteris Prophetis, sibi nota & Deo. Prophetæ autem ut plurimum, videbant Deum per imaginarias visiones ac figuræ. Et s. 69. Cant. col. 3. ait, infuso lumine de super reuelari mysteria. Idem alius verbi dicit c. 45. in Cant.

116.

Secundo, supponendum est, ex certa Theologia doctrinâ, (vt reliqua supposita quæ paulo post adferam) reuelationes propheticas, passim sumptas, nil aliud esse, quam cognitiones intellectus supernaturales, causatas Diuinitus modo supernaturali excedente vim naturalem intellectus: ideoque appellantur gratiae gratis ex Daniele Prophetâ.

data, à Deo tunc illuminante homines, tanquam authore gratiae.

Tertio, supponendum est, ad omnem cognitionem intellectualem obiecti, extravisionem beatificam, & in hac vita, & in altera in animabus separatis a corpore, necessarias esse species intelligibiles representantes obiectum, easque esse incorporeas & immateriales, & merè spirituales, ut & ipse intellectus, cui subiectum inheret, tanquam qualitates quædam intentionales, ut appellantur a Philosophis & Theologis.

Quarto, supponenda est doctrina recepta comi- 118. muniter ab omnibus, præsertim a S. Thoma quæ tradidit S. Dionysius Areopagita loquens de visionibus Propheticis, quod sapiens Theologus, visionem illam dicit esse diuinam, quæ sit per similitudinem rerum forma corporali carentem.

Quintum, supponendum est, cum communis doctrina Scholasticorum, non posse animam hominis ab Angelo immutari, nisi solum media imaginatione, sed nec imaginatione ipsam posse ab eo immutari impressione aliquius qualitatis, sed solum applicatione aliquius agentis extrinsecè, vel per motum localum humorum corporis, aut specierum materialium phantasmatum, ut alius bene docet Vasquez, & Soarez loco citato, & alij communiter, & ut loquitur S. Bernardus. Angelus non abs motu operatur, tam locali, quæ loco temporali. His suppositis.

Dico, cum S. Thoma, & cum Commentatori in Carr. bus eius, præsertim Soario. Ad Propheticam cognitionem, quæ sit Deo aliquid intrinsecum, reuelante, duo requiri: unum ex parte, obiectum, ut illud representetur intellectui, quod fit per de- species intelligibiles spirituales intellectus, ut illud ex parte intellectus cognoscens, ut ha- beat vim supernaturaliter cognoscendi illud obiectum per species sibi reperientium: & hanc vim acquirit in actu primo intellectus, vel per habitum fidei, quando res aliqua obiectum intellectui reuelatur, vel per aliud lumen clarum, distinctorum specie ab habitu fidei, quod solet Propheticus a Deo per modum transeuntis immediatè infundi, quando clare aliquam veritatem alicui reuelat. Quo vtroque vel alterius predicio, intellectus Propheta supernaturaliter ele- uatus, cum assentitur rei reuelata, tanquam vera, tum facit seu format iudicium de veritate seu certitudine Reuelationis, quod eius Author sit Deus. Hoc enim ad completam perfectionem reuelationis Propheticæ necessarium requiri pluribus in locis docet S. Thomas, & colliguntur Dasson ex Daniele Prophetâ.

Porrò species intelligibiles representantes obiectum illud, ut idem Theologo docent, aliquando de novo producuntur & infunduntur a Deo, aliquando veteres antea præexistentes, certo quodam modo ab ipso Deo immediatè ordinantur & disponuntur, quomodo non possunt ab ipso intellectu sola vi sua naturali coordi-

coordinari & disponi ob præstantiam obiecti
supernaturalis; sive illud cognoscatur per scientiam per se infusam, ut loquuntur Theologi, siue infusam per accidens; per quam Salomonis Diuinitus fuit indita in uno momento multiplex cognitio rerum naturalium ad scientias naturales speculativas & practicas spectantium, quas eruditè explicat noster Pineda in Praeui

PL. 1. c. 10.
S. M. A. 1. 1. 19.
& 100.

- Cum autem Angelus nihil possit producere, non tantum Spirituale, sed nec materiale & corporeum, nec ullus habitus intellectui humano infundere, vt Theologi constanter docet, & quicquid facit in Creaturis extra se, non faciat alterius quam per motum localem & impetu circa res mere corporeas, ideo non potest eo modo reuelare hominibus illa, quæ modis nunc explicatis dixi reuelari à Deo. Et hanc fortem ob causam dicit S. Bernardus, *nobis inesse Angelum suggерentem bona, non ingenerentem, inesse hortantem ad bonum, non bonum creantem; Deum verò sic inesse, vt afficiat, vt infundat.*

124. *Quod tertium, causæ ob quas existimo Deum non per Angelos, sed immediatè per se S. Ignatio reuelans Institutum Societatis quoad quædam sunt hæc.*

Prima causa: quia in historiis eius vitæ, tum impressis, tum manu scriptis omnibus, quas accuratissimè legi, acceptas ex Archivio Societatis nostræ Romano, nullum prouersus existat indicium factæ ei per Angelos talis illustrationis, sed exprestæ, disertis verbis, in iis, narratur, ab ipso Deo S. Ignatium quædam de Societatis Institutio esse edocetum, vt clare demonstrauit cap. 1.

Secunda causa: Quia nec ex Theologicâ doctrina per bonam Consequentiam contrarium potest deduci, tum ob ea quæ supra dixi cap. 4. & 5. soluendo Obiectiones, & respondendo ad varia quæsita, tum ob ea, quæ nunc dicam. Nam, vii docent Theologi Scholastici, & eos secuti magni Scripturæ Interpretæ, Christopherus Castiæ, Antonius Fernandius, Cornelius à lapide, Delrius, Reuelatio propriæ dicta, prout ex parte Dei, quæm Dei locutio, quæ Prophetae vel alteri homini, supernaturaliter manifestat aliquid ab eo sciendum, vel etiam factum est aliud, quod ab eo connaturaliter, vel ab aliis, nisi sit aliquid ab eo sciendum, & sciri non poterat. Ex parte, nihil est aliud, quam auditio hominis, dum eum allōquitur Deus, aliquid ei reuelans, & notitia, quam accipit à Deo reuelante. Quia in re non sunt duas actiones, sed una simplex intellectus actio seu conceptio, formaliter homini repræsentans id, quod Deus vult ab eo supernaturaliter cognosci illo actu intellectus. Hinc S. Bernardus à simili ait: *Sunt quædam verba verbi sponsi ad nos, non Lancij Opus. Tom. 2.*

stre meditationes de ipso. Tu ergo cum tibi aliqua talia volvi animo sensis, non tuam pures cogitationem, sed illum agnoscere loquentem. Similiter enim sunt nostra cogitata mentis, sermonibus veritatis in nobis loquenlis. Cum ergo à solo Deo immediatè, operatione cum potentia vitali humani intellectus, possit pronenire actus vitalis intellectus, & quævis cogitatio seu notitia illius, non tantum supernaturalis, sed etiam merè naturalis. Reuelatio Prophetica, & quævis cognitionis supernaturalis intellectus, à solo Deo immediatè causatur, ac proinde non ab Angelò, qui non potest immediatè illabi in intellectum humanum, nec cum sic illuminare, vt supra ostensum est.

Tertia causa: Quia illa ipsa duo quæ supra ostendit prærequisiti ad Reuelationem Prophetica, scilicet species intelligibiles obiecti reuelandi, & lumen dans vim intellectum ad cognoscendum obiectum reuelandum, & ad ei assentendum, non potest produci à natura Angelica, sed à solo Deo. Quocirca etiam ex hoc capite, non potuerunt Angelico ministerio reuelari S. Ign. ea, quæ reuelata sunt, sed debuerūt necessariò ab ipso Deo immediatè reuelari.

Quarta causa: Quia res Institutii S. Ignatii reuelatae, sunt non speculativae tantum, vt solum cognoscerentur & crederentur (quanquam & hoc solum sufficeret ad probandum id quod intendo), sed reuelatae sunt, vt ab eo per voluntatis actus efficaces executioni mandarentur, tum per ipsum, tum ut filii eius eæ indicarentur, ab ipsis exequendæ, & ab eo ad perpetuam rei memoriam scriberentur, vel scribendæ ab Amanuensibus per eum dictarentur, vt eorum confirmationem à Sede Apostolica peteret, & vt eorum executionem apud suos vrgeret, & vt Oppugnatoribus vel contradictoribus resistenter, ac res à se statutas defenderebat, vbiq' promulgari curaret, ac dubia declararet. Quia in re multi actus, & proposita efficacia voluntatis à S. Ignatio sunt elicita & profecta, dum ei res Institutii reuelarentur. Cum autem iuxta certam & receptam ab omnibus Theologis doctrinam traditam à S. Thoma, Angeli 1. p. q. m. non possint immediatè mouere & immutare voluntatem humanam, (quæ motio & immutatio voluntatis in S. Ignatio, & quidem multiplex fuit, ob plures actus voluntatis efficaces, ab eo elicitos, tunc dum ei reuelarentur res Institutii) id est etiam ex hoc capite, non potuerunt immediatè ab Angelis, sed à solo Deo ea reuelari S. Ignatio.

Quinta causa: Quia res nouas, & in Ecclesia ante ipsum non practicatas, imò contrarias præxi aliorum Ordinum Religiosorum, S. Ignatius in Societate instituit Deo reuelante: (quas cap. sequenti recensebo) quocirca per motum Phaneasmatum (circa quæ sola, inta

Y y 2 homi-

hominem, vim suam exercit natura Angelica) non potuerunt ab Angelis representari intellectui Ignatij, tales ab eo instituta. Nam ut bene Philosophi docent, non sunt vlla phantasma, seu species imaginationis in nostra Phantasia, seu imaginatione, nisi illa quæ in ea producuntur (& quidem non ab Angelis qui eas producere non possunt) à mediantibus obiectis extrinsecis sensuum nostrorum. Vnde fit, ut quæ à nullo sensu nostro percepta sunt, non sint in nobis eorum Phantasma, quæ Angelis solum mouendo & ordinando, possint nostrum intellectum illuminare. Cum autem S. Ignatius quædam talia in Instituto instituerit, que nec audiuit ex narratione aliorum, nec vi su ex lectione librorum didicerit, eorumphantasma non habuit, ac proinde per motum illorum talia ab Angelis discere non potuit. Nec etiam naturali vi proprij intellectus ea assequi potuit per discursum, quia is naturaliter habet non potest, nisi per conuersationem ad Phantasma, vt cum Aristotele omnes Philosophi & Theologi docent, & S. Dionysius Arcopagita cap. 1. ccl. hierarch. & S. Thomas 2.2.q.17.4.a.2. ad 4. ideo necessariò dicendum est, talia S. Ignatium à solo Deo immediate reuelante didicisse. Non enim potest assignari aliud principium talis illuminationis præter hæc tria, ad quorum aliquod reducuntur omnes notitiae hominum: scilicet natura humana, Angelica, Diuina: vt præter Theologos & Philosophos benè docet apud Cassianum Abbas Moyses, & B. Laurentius Iustinianus.

Coll. 1.6. 19. 1. de humi lit. c.6.

129. *Sexta causa.* Maior fuit necessitas, vt im mediata reuelarentur ab ipso Deo res nostri Instituti S. Ignatio, quām fuerint reuelata Adamo & Salomonī ea, quæ ab ipso Deo, sine Angelico ministerio eis reuelata sunt: quia per S. Ignatium plura Deus spiritualia beneficia immediata Ecclesiæ suæ præstavit, quām præstiter per Adamum & Salomonem per quos beneficia præstata, præstisset, etiam illis canon reuelasset quæ reuelauit. Cū ergo (vt supra vidimus ex S. Thoma) multa reuelarit Adamo & Salomonī Deus per se solum im mediata, non per Angelos, & quidem minus necessaria, vel saltem minus utilia Ecclesiæ, quām sit Institutum Societatis, omnino dicendum est, Deum quoque immediatè per se, non per Angelos reuelasse S. Ignatius illas Instituti Societatis, quas reuelauit. Prudens enim & benefica Dei providentia & Charitas, non magis se per se immediatè, ibi communicat, vbi minus est necessaria eius im mediata communicatio.

130. *Septima causa.* Magis erat necessaria S. Ignatij Persona vt Fundatori novi Ordinis, & Ordini ab eo instituendo, adeo salutari toti

Ecclesiæ Catholicæ (vt experientia docuit, & testantur Vicarij Christi in Diplomatibus suis, & agnoscent omnes boni amici, & iuncti Ecclesiæ Romanæ ac Societatis) immediata Dei reuelatio rerum Instituto Societatis, quam reuelatio mysteriorum fidei & scientiarum humanarum (sine hac enim & quæ bene potuisse Ignatius, & ab eo instituta Societas, seruite Ecclesiæ Sanctæ, minus verò bene nec quæ audacter, constanter & fortiter sine illa:) At qui supra, numero 49. cap. 3. ostendit est, Deum ante inchoatam nostri Instituti foundationem, reuelasse intermediatè S. Ignatio multa, ad fidei mysteria & humanas scientias spectantia, & quidem in uno momento, quod nequamnam per vires Angelicas, etiam circa obiecta merè naturalia potest effici, etiam dum naturali modo percipiuntur; ergo multò magis immediatè per se solum, sine ministerio Angelico reuelauit Deus S. Ignatio, res nostri Instituti.

Ottava causa. Certum est ex doctrina S. Gregorij Papæ, S. Augustini, S. Bernardi S. Thomæ & aliorum Theologorum ac Patrium (upta citorum, & huc citandorum, ac ex Historis Ecclesiasticis fide dignis, & manifestè colligitur ex Apostolo posse esse & contemplationem & reuelationem seu visionem merè intellectuale sine imaginaria, (circa quam solani potest versari ministerium Angelicum, dum homines internè illuminant) & quandoque Deum immediatè per se solum, sine ministerio Angelorum, post scriptos omnes S. Scripturę libros, quedam suis seruis reuelasse & reuelare etiam minus necessaria, & minus utilia S. Ecclesiæ, quam fuerit & sit Institutum Societatis (vt fuerunt reuelata multis, futura contingentia dependentia à libero hominum arbitrio, successus belli & negotiorum varij, arcana cordium, mortes, morbi, præter & contra naturalem cursum ac dispositionem Causalium secundarum subsecuta, caritas annonæ.) Ita docent Sancti & Theologi. Et tale donum promissum fuit certis S. Ecclesiæ membris, ad hoc à Deo pro suo libitu definitis. locl. 2. v. 28. quam Dei promissionem & dominum, etiam ad tempora nona Legis spectante docet S. Petrus, & continuatur esse omnibus posterioribus in Ecclesiæ Catholica, testantur S. Greg. Papa, S. Greg. Turon. S. Seurus Sulpius, S. Berd. S. Antonin. (vt omittam S. Athanatum & S. Hier.) in virtutis Sanctorum ab iis scriptis, & Hier. alias Sanctos posteriores: qui apud Andream Hungar. Lypomanum, & Laurentium Surium legi pos. sunt, & compendio recensentur à Thoma Bozio in lode signis Ecclesiæ. Quæcumque autem causa adferatur, factæ aliquibus Sanctis immediatè per Deum sine ministerio Angelico alicuius Reuelationis, ea quoque prudenter solide & utiliter demonstrari potest intercessisse in factis S. Ignatio reuelationibus rerum Instituto Societatis. Quæ Ad. 4. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1115. 1116. 1117. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1125. 1126. 1127. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1136. 1137. 1138. 1138. 1139. 1140. 1140. 1141. 1142. 1142. 1143. 1144. 1144. 1145. 1146. 1146. 1147. 1148. 1148. 1149. 1150. 1150. 1151. 1152. 1152. 1153. 1154. 1154. 1155. 1156. 1156. 1157. 1158. 1158. 1159. 1160. 1160. 1161. 1162. 1162. 1163. 1164. 1164. 1165. 1166. 1166. 1167. 1168. 1168. 1169. 1170. 1170. 1171. 1172. 1172. 1173. 1174. 1174. 1175. 1176. 1176. 1177. 1178. 1178. 1179. 1180. 1180. 1181. 1182. 1182. 1183. 1184. 1184. 1185. 1186. 1186. 1187. 1188. 1188. 1189. 1190. 1190. 1191. 1192. 1192. 1193. 1194. 1194. 1195. 1196. 1196. 1197. 1198. 1198. 1199. 1200. 1200. 1201. 1202. 1202. 1203. 1204. 1204. 1205. 1206. 1206. 1207. 1208. 1208. 1209. 1210. 1210. 1211. 1212. 1212. 1213. 1214. 1214. 1215. 1216. 1216. 1217. 1218. 1218. 1219. 1220. 1220. 1221. 1222. 1222. 1223. 1224. 1224. 1225. 1226. 1226. 1227. 1228. 1228. 1229. 1230. 1230. 1231. 1232. 1232. 1233. 1234. 1234. 1235. 1236. 1236. 1237. 1238. 1238. 1239. 1240. 1240. 1241. 1242. 1242. 1243. 1244. 1244. 1245. 1246. 1246. 1247. 1248. 1248. 1249. 1250. 1250. 1251. 1252. 1252. 1253. 1254. 1254. 1255. 1256. 1256. 1257. 1258. 1258. 1259. 1260. 1260. 1261. 1262. 1262. 1263. 1264. 1264. 1265. 1266. 1266. 1267. 1268. 1268. 1269. 1270. 1270. 1271. 1272. 1272. 1273. 1274. 1274. 1275. 1276. 1276. 1277. 1278. 1278. 1279. 1280. 1280. 1281. 1282. 1282. 1283. 1284. 1284. 1285. 1286. 1286. 1287. 1288. 1288. 1289. 1290. 1290. 1291. 1292. 1292. 1293. 1294. 1294. 1295. 1296. 1296. 1297. 1298. 1298. 1299. 1300. 1300. 1301. 1302. 1302. 1303. 1304. 1304. 1305. 1306. 1306. 1307. 1308. 1308. 1309. 1310. 1310. 1311. 1312. 1312. 1313. 1314. 1314. 1315. 1316. 1316. 1317. 1318. 1318. 1319. 1320. 1320. 1321. 1322. 1322. 1323. 1324. 1324. 1325. 1326. 1326. 1327. 1328. 1328. 1329. 1330. 1330. 1331. 1332. 1332. 1333. 1334. 1334. 1335. 1336. 1336. 1337. 1338. 1338. 1339. 1340. 1340. 1341. 1342. 1342. 1343. 1344. 1344. 1345. 1346. 1346. 1347. 1348. 1348. 1349. 1350. 1350. 1351. 1352. 1352. 1353. 1354. 1354. 1355. 1356. 1356. 1357. 1358. 1358. 1359. 1360. 1360. 1361. 1362. 1362. 1363. 1364. 1364. 1365. 1366. 1366. 1367. 1368. 1368. 1369. 1370. 1370. 1371. 1372. 1372. 1373. 1374. 1374. 1375. 1376. 1376. 1377. 1378. 1378. 1379. 1380. 1380. 1381. 1382. 1382. 1383. 1384. 1384. 1385. 1386. 1386. 1387. 1388. 1388. 1389. 1390. 1390. 1391. 1392. 1392. 1393. 1394. 1394. 1395. 1396. 1396. 1397. 1398. 1398. 1399. 1400. 1400. 1401. 1402. 1402. 1403. 1404. 1404. 1405. 1406. 1406. 1407. 1408. 1408. 1409. 1410. 1410. 1411. 1412. 1412. 1413. 1414. 1414. 1415. 1416. 1416. 1417. 1418. 1418. 1419. 1420. 1420. 1421. 1422. 1422. 1423. 1424. 1424. 1425. 1426. 1426. 1427. 1428. 1428. 1429. 1430. 1430. 1431. 1432. 1432. 1433. 1434. 1434. 1435. 1436. 1436. 1437. 1438. 1438. 1439. 1440. 1440. 1441. 1442. 1442. 1443. 1444. 1444. 1445. 1446. 1446. 1447. 1448. 1448. 1449. 1450. 1450. 1451. 1452. 1452. 1453. 1454. 1454. 1455. 1456. 1456. 1457. 1458. 1458. 1459. 1460. 1460. 1461. 1462. 1462. 1463. 1464. 1464. 1465. 1466. 1466. 1467. 1468. 1468. 1469. 1470. 1470. 1471. 1472. 1472. 1473. 1474. 1474. 1475. 1476. 1476. 1477. 1478. 1478. 1479. 1480. 1480. 1481. 1482. 1482.

Quapropter negari non potest, sed concedi debet, etiam S. Ignatio, immediatè per ipsum Deū, non per Angelos, esse reuelatas quasdam res Instituti Societatis.

¹³² *Nona cœla:* quia experientia & rerum Divinorum peritii Magistri docent, dum res nouas valde raras & infolitas Deus suis seruis reuelat per imaginarias illustrationes (in quas tantum habent vim Angeli) præsertim si magni momenti sint res reuelatae, & ad publicum S. Ecclesiæ bonum & animarum notabilem fructum ac salutem spectantes, id non percipi à seruis Dei sine abstractione à sensibus, quæ Extasis & Raptus à Theologis cum S. Thoma appellatur, & coniuncta est cum non vnu sensuum. Quando vero Deus repræsentatione intellectuali aliquid reuelat, locum ibi non habet abstractio Extatica vel alienatio à sensibus, vt bene obseruauit Fr. Ioannes à Iesu Matia Carmelita Discalceatus vir sanctus & doctus, & huius rei adfert causam. Atqui dum S. Ignatio res Instituti nostri reuelarentur, non modò non abstrahebatur à sensibus, sed quemadmodum ipsemet dixit, P. Ludouico Consalvo, & ab hoc scriptum habemus, etiam comedens & colloquens cum aliis de rebus grauissimis, & per urbem incendis supernaturales visiones percipiebat Diuinorum Personarum, & B. Virginis, à quibus ei secreta Cœlestia reuelabantur, & res ab eo circa Institutum statutæ confirmabantur. Quia etiam scribunt de S. Patre, Ribadeneyra, Orlandinus, & ex parte P. Ludouicus de Palma, qui ait, se audiuisse à Patre Aegidio Gonzalez afferente dictum sibi publicè & aliis, à Patre Euerardo Mercuriano Generali Societatis, quod ei P. N. Ignatius dixerit, sibi in Exercitu de duobus vexillis Dei ante oculos posuisse & demonstrasse Idem & modicum Institutum Societatis.

Obivies, supra dictum esse, quod cuidam Virginem Mediolanensi reuelatum fuit, S. P. N. Ignatium tunc dum esset in raptu per octo dies continuos, Institutum Societatis Diuinitus cognovisse: Ergo id fuit ei per Angelos reuelatum.

Respondeo, negando Consequentiam; quia eti verum est, quæ per Angelos reuelantur, vt plurimum reuelati cum abstractione à sensibus, tamen non semper: vt nimis certum esse probat experientia corum Dei seruorum, quibus talia contingunt mihi probè notorum, & patet ex Historiis Ecclesiasticis. Similiter multa Deus etiam in perfectissimo raptu vel extasi reuelat immediate per se, sine phantasmatum administrculo. Et sic reuelauit Adamo in primo illo sapore, mysteria precipua fidei, vt docent SS. Patres supra citati. Ergo si in illo octiduano raptu Deus S. P. Ignatio reuelauit Institutum Societatis, non est necesse afferere, id esse reuelatum mediante ministerio Angelorum. Confirmantur, supra dicta à simili vel potius à minori ad maius: etiam in contemplatione naturali rerum ab-

Lanciū Opus. Tom. 2.

stractarum cuiuslibet sapientis sine Phantasma, tum (per quæ sola Angeli homines illuminant intierius) speculatione contingere posse intellectionem docet Aristoteles, Thianensis, Toletus, Valentia. Artil. l. 2. de anima c. 14. & l. 3. textu 30. Thian. ad textum 39. Tol. q. 2. Valent. to. 2. disp. 6. q. 1. pun. 3.

¹³³ Nec audiendus est Fr. Thomas à Iesu, (idem sentiens quoad supra dicta) dum ait l. 5. de contemplatione diuina c. 2. pag. 341. S. Bernardum assertore, per Angelos illuminari homines speciebus intellectualibus (vt sunt diuersæ à phantasmatisbus) quasi eas missæ à Deo menti inferant, quasi quædam veritatis signacula. Hoc enim est contra principia Theologica, quæ Angelis totam aeternitatem immediatam tribuunt circa sola corporalia, ac proinde nil possunt circa species intelligibiles incorporeas, immediatè agere, nec eas inferere nostro intellectui. Cum ergo S. Bernardus ait, Angelos importare confitibus contem. plantis anime, spirituales quædam similitudines, de phantasmatisbus loquuntur corporeis, quæ respectu corporum crastorum, veluti spirituales sunt, tum ob subtilitatem eorum materiale, tum ratione obiecti spiritualis, circa quod versantur. Quo sensu res corporeas & materiales, S. Paulus appellat Spirituales: hominem, a. Corpus nostrum a. Cor. 2. refutatibus; b. Manna & aquam è peira à Moysi Gal. 6. 1. excussum, c. Hymnos & Cantus, d. Ideoque loco b. 1. Cor. 15. citato S. Bernardus expresse appellat. Similitus 44. dines imaginarias, vt infra suo loco ostendam numerum 140.

Dices primò, ex dictis sequi videtur, nec S. Paulus a. Cor. 2. chomio, nec S. Posthumio per Angelos esse re. 3. 16.

reuelatas Regulas eis Diuinitas missas, si S. Ignatio reuelata non fuerint per illos, imò reuelari non potuisse, ob ea quæ supra dicta sunt, cum

tamen constet ex Historia Ecclesiastica, utriusque ab Angelis esse eas reuelatas, & supra idem assertur.

Respondeo primò, negando sequelam, si loquamur de reuelatione extrinseca, idque duas ob causas. Primi, quia ex Historia Ecclesiastica aperte constat, Angelico ministerio vtrique illi Sancto Regulas esse traditas extrinsecè apparitione, hoc autem non constat de S. Ignatio ex villa Historia, & ex principiis Theologicis contrarium accidisse supra ostendi.

Respondeo secundò, etiam si non constaret ex Historiis Ecclesiasticis, id quod dictum est, adhuc per Theologicum discursum rectè deducatur, potuisse regulas vtrisque his duobus Sanctis tradi per Angelos, quia sunt omnes illæ regulæ circa res ferè exteriores, sensibus perceptibiles, denique circa omnes tales, quoniam phantasmata in illis Sanctis, & in quoniam nostris sunt causata ex rebus visib. & auditib. Facta ergo ab Angelo extrinsecè propositione harum regularum, auribus sensibiliter ab his duabus Sanctis perceptatum communi modo (quo

Y 3 . quem-

quemuis hominem etiam scelatum ad bonum
fudendo excitant) poterant locatiter mouere
phantasmat eorum phantasias, & sic regulas
propositas reprobantate eorum intellectui. Sed
intellectus eorum adhuc indigebat supernatu-
rali concusso Dei, ut per suum actum afflentire-
tur regulis illis, & crederet eas a Deo ipsis esse
per Angelum traditas, & vt voluntas eorum
eas vellet acceptare, & alius promulgare, & ex-
ecutionem eorum apud suos vrgere. Itaque et-
iam in hoc, harum Regularum reuelatio pra-
cipua & interna, magis a Deo quam ab Ange-
lico ministerio dependebat, quod etiam B. Vir-
gini contigit, dum ei per Angelum est annun-
ciata Verbi Diuini Incarnationis: ut docet S. Tho-

3.p.q. 30.a.
3.ad.1.

Iean.6.

mas. Idem dicendum est iuxta principia Theo-
logica, de quavis alia Diuina reuelatione. Vnde
S. Augustinus ait etiam ipsius Christi, dum vi-
ueret, solam externam prædicationem auribus
Corporis perceptam ab Auditoribus eius, non
fuisse sufficienatem ad conuersione Auditori-
um, nisi præter Christi prædicationem sensi-
bilem, accessisset interna illustratio intellectus
& motio voluntatis per internam Dei gratiam
causata. Ideo scimus ex Euangelio multos au-
diuisse Christum prædicantem, nec esse con-
tiersos, & ex contiersis ante resiliisse ab eo post
auditum sermonem: multò ergo minus externa
& sensibilis propositio rerum scindarum facta
per bonos Angelos, satis erat, ut Regula illa
tanquam a Deo tradita, a sanctis illis accepta-
rentur & crederentur, & executioni manda-
rentur.

137.

Dices secundò, ex dictis sequeretur, nec Moysi
per Angelum esse reuelata præcepta & Legem
Decalogi, cum tamen contrarium videatur af-
seri. Act.7.30.38. Galat.3.19. Hebr.2.2.

Respondeo primò, concedo sequelam, si loqua-
mur de Reuelatione interna propriè sumptu-
(prout hic loquimur de Reuelatione Instituti
facta per Deum S. Ignatii) nam ob causas paulò
ante allatas, non poterunt per Angelos Pra-
cepta Decalogi Moysi reuelari intellectualiter.
Ad loca vero Scripturarū citata, dico in nullo eo-
rum afferri reuelatam esse interius Moysi legem
per Angelos: sed Act.7.30. tantum dicitur; Ap-
paruisse Moysi Angelum in igne flamma rubi: verit
vero 38. Angelum locutum esse Moysi in monte Simeon:
que prorsus diuersa sunt à reuelatione interhäuser,
de qua sola hic agimus. Porro ad Gal.3.19. lex
Mosaicā dicitur ordinata per Angelos in manu Mediato-
ris: hoc est, Moysis, eo quod exteriorē voce
formatā per Angelos, & auribus Moysis percep-
tā, lex illa sit tradita, eo modo proportionaliter,
quo fuit naturali voce Moysis, populo de-
in promulgata Dei nomine. Deinde ad Hebr.
2.2, dicitur, per Angelos dictum esse sermonem: nimirum,
quia per vocem sensibilem auribus Moysis
promulgata est lex sermone Angelico: que
omnia ad extrinsecam apparitionem & loque-

lam spectant, non ad reuelationem quæ sit in
intellectu, & in actu illius sita est, quæ a solo
Deo & ab intellectu pender, tanquam actus vi-
talis illius, quem Angelus immediatè produc-
te & causare non potest.

Respondeo secundò, si loquamur phrasē Eccle-
siasticā, per quam bene solemus dicere, esse ali-
quibus reuelata ea, quæ eis vel per Angelos, vel
per alios Sanctos visibiliter vel imaginari ap-
parentes manifestantur, sive futura, sive alia oc-
ulta, sive quæ facere vel vitare debent, hoc
modo benè dici, per Angelos eis reuelata
extrinsecè Moysi Legem Decalogi, prout co-
dem modo fuit reuelata Regula S. Pachomio
& B. Posthumio: verum hoc modo esse reuelatum
S. Ignatio Institutum dici non potest, ob
causam primam supra allatam, dici autem ne-
cessariò debet, præstantiore modo esse reuelata
ea res aliquas nostri Institutū, quia sunt reuelata
per intellectuales notitias, a solo Deo in
eius intellectu causatas supernaturali modo
Prophetico, qui modus Reuelationum, ceteris
paribus, est præstantior iis, quæ sunt per ob-
iecta sensibilia, & per solis imaginationis Th.14.
concursum, ut benè docet S. Augustinus, S. 17144.
Thomas. & 39.34.

Dices tertīò, S. Dionyssius, S. Bernardus & S.
Thomas exp̄s̄ ait, propheticas reuelationes
fieri per Angelos tanquam Dei Ministros, & ceteris
hoc exigere Diuinum Ordinem; ut infima dicitur, &
ponantur per media: ergo Reuelatio Institutū
facta S. Ignatio, Prophetica non fuit, vel si Pro-
phetica fuit, per Angelos facta est.

Respondeo, & S. Dionyssium & S. Bernardum
& S. Thomam loqui de ordinatio modo &
communi, quo Deus suos prophetice illumi-
nat, hoc enim facit communiter per Angelos,
vel imaginationem humanam mouendo per
eos ad aliquid cognoscendum Prophetice, vel
per obiecta sensibus repræsentata, aliquid is
indicando. Non loquuntur autem de omnibus
prositus Reuelationibus & illustrationibus Di-
uinis. Nam idem S. Dionyssius exp̄s̄ docet & Dicit
S. Thomas, Angelis supremæ Hierarchia ab ipso
Deo immediatè reuelari ea quæ posse reue-
lanū Angelis inferioris Hierarchiæ, & idem S.
Thomas pluribus in locis docet, & Adamo, &
Daudi, & Salomon, & B. Virginis, & Apostolis,
a Deo immediatè esse reuelata varia, uti capi-
ante finem allatis eius testimonis officium est.
Simili ergo modo, & alius quandoque Deus
per se immediatè sine ministerio Angelico sua
secreta reuelat, quando id exigit vel præstabilita
rei reuelatæ (quæ per species imaginationis vel
sensu indicari non potest) vel alias ob causas,
soli Deo notas, cuius actiones & dona huma-
nam prudentiam excedunt, & per eam men-
tandæ non sunt. Porro S. Bernardus non ait per Cate-
solos Angelos homines Diuitius edoceri, sed Cate-
per Spirituales similitudines, ut ipse loquitur, Diuina
sapientia.

Sapientie sensa, anima contemplantis conspectibus importari solitas: quas etiam paulo post appellat; imaginatorias quædam rerum inferiorum similitudines: & sic agnoscit aperè, intellectuale lumen à solo Deo infundi solitum: ad cuius pleniorum notitiam condacut etiam hæ similitudines, Angelorum ministerio formata, ait enim: *Cum autem diuinus aliquid raptim & veluti in velocitate corulis luminis interluxerit menti Spiritu excedenti, (scilicet lumen ab ipso Deo infusum, præstantius similitudinibus formatis in imaginatione ab Angelis) continuo (ne cito vnde) adsumt imaginariam quædam rerum inferiorum similitudines; infusis Diuinus sensi. Ergo non per Angelos, quorum similitudines per his distinguit) convenienter accommodatae: quibus quodammodo adumbratis parvissimus ille & splendidissimus veritatis (id est à solo Deo immediatè immisus) radius. & ipsi anima tolerabilior fit. & quibus illam communicare voluerit, capabilis. Quod adhuc clarius statim declarat. Existimo tamen ipsos formari in nobis 3ætorum suggestionibus Angelorum: (scilicet imaginatorias illas similitudines) & sortitus hinc illud est speculum atque enigma, per quod videbat Apostolus ex siusmodi puris pulchriisque imaginationibus, Angelorum quasi manibus fabricatum: quatenus & Dei esse, quod purum & absque omni phantasie corporalium imaginum cernitur, (scilicet per lumen merè intellectuale; quale habuit S. Ignatius de rebus Instituti Societatis) sentiamus: & elegantem quamlibet similitudinem, quæ id digne restitutum apparuerit, ministerio deputemus Angelico. Docet ergo S. Bernardus in sua Diuinus sensa, non per Angelos, sed à Deo solo sine imaginariis similitudinibus oritur, ea tamen per Angelos postea adumbrari, & vi infra addit, nitorem quoque eloquij per ipsos extrinsecus ministrari, quo congruè atque decenter ornata, ab Auditoribus facilius capiantur, & delectabilius. Quæ si quis S. Ignatio ab Angelis prestitum esse dicat, dom Constitutiones à solo Deo, quoad quædam traditas, scriberet postea, vel dictaret, non repugnabo, dummodo prima eatum cognitione à solo Deo accepta dicatur, promulgatio vero earum, ab Angelis adiuta.*

141. Dices quartò, ex dictis videtur posse inferri, præstatori modo reuelatas esse Regulas S. Pachomio & B. Posthumio, quædam S. Ignatio Societatis Institutum, siquidem S. Ignatio non est. Gen. ad fuit reuelatum per Angelos, vt hi duobus Sæc. 9. me. & præterea quia vt dictum est, etiam intellectus, & præterea quia ut dictum est, etiam intellectus, & lectoribus eis hæ ipse Regulae ab ipso & solo Th. 1. q. ad Deo reuelatae fuerunt. Docet autem S. Augustinus & S. Thomas perfectiore esse illam Reuelationem, quæ fit non tantum in intellectu (vti facta dicitur S. Ignatio) sed etiam simul in imaginatione.

Respondeo, negando perfectiore modo esse reuelatas his duobus Sanctis Regulas quædam S. Ignatio Societatis Institutum: deinde dico S. Thomam in illo articulo contrarium prorsus

afficeret absolute, & probare, perfectiore esse visionem intellectualem puram, quam intellectualem cum imaginariâ coniunctam. In responseione autem ad Primum argumentum, simile huic obiectioni, tunc tantum dicit reuelatio nostra esse perfectiore, in qua præterlumen intellectuale, est etiam imaginaria visio, quando aliqua veritas reuelatur à Deo per similitudines corporales, & quando reuelatur nude intelligibilis veritas, secundum intellectualem veritatem (vti reuelatum est S. Ignatio Institutum Societatis) tunc talem reuelationem, S. Thomas expressè dicit, perfectiore esse illam intellectuali, que adiunctam habet imaginariam, factam per similitudinem corporalium rerum: id quæ hinc probat, quia reuelatio facta sine similitudinibus corporeis & imaginariis, secundum intellectualem veritatem, est propinquior & similior visioni Patriæ, secundum quam in Essentia Dei veritas confunditur. Idque confirmat S. Thomas *Caf. in proposito glossa postea in principio Psalterij. logo super. Plal. c. 1.* quæ excerpta est ex Cassiodoro, & innuitur in Prologo Hieronymi: scilicet, illum modum prophetia ceteris dignorem esse, quando ex sola S. Spiritus inspiratione, remoto omni exteriori admixtculo facta vel dicti, vel visionis, vel somni, prophetatur. Quam doctrinam S. Thomas illustrat hac similitudine: *Sicut, inquit, in doctrina humana auditor ostendatur esse melioris intellectus, qui veritatem intelligibilem à Magistro nude prolatam capere potest, quam ille, qui indiget sensibilibus exemplis, ad hoc manu duci.* Vnde in commendationem Prophetie David dicitur: *Mibi locutus est fortis Israël: Et postea subdit: Sicut lux 2. Reg. 230 auræ oriente Sole, manè ab ipsis nubibus rutilat.* Et in responseione ad Secundum argumentum, hanc ipsam confirmans doctrinam sic habet. *In his quæ non queruntur nisi propter aliud, quando agens potest ex paucioribus & propinquioribus ad suum intentum peruenire, tanto videtur esse materis virtutis; sicut magis laudatur medicus, qui per pauciora & leviora potest sanare infirmum.* Visio autem imaginaria, cedam est ratio de reuelatione veritatum cognoscendarum, quæ etiam essentialiter est visio quædam supernaturalis, ob quam Prophetæ olim, quibus sua secreta reuelabantur Deus, vocabantur videntes) visio inquam, imaginaria, in cognitione Propheticæ non requiritur propter se, sed propter manifestationem intelligibilis veritatis, & id eo tanto potius est, quanto minus ea indiget. Quocirca merito S. Dionylius dixit, quod Sapiens Theologus, visionem illam dicit esse Diuinam (id est, omnium fieri, esse perfectissimam) quæ fit per similitudinem rerum formæ corporali carentium.

Dices quintò, unde cognosci potest, S. Ignatio tali intellectuali reuelatione seu visione, reuelatas esse res Institutum Societatis, quale S. Thomas docet esse perfectiore alia intellectuali constituta cum visione imaginaria.

Respondeo, hoc punctum est supra sat declaratum sit, tamen magis adhuc me declaraturum insta, num. 158. 159. 160. 161. 162. postquam rece-

Y X 4 suero

suerit ea quæ existimò esse S. Ignatio immédiate à solo Deo reuelata , nisi enim ea prius agnoscantur , non potest solida & breuis ac sine digressionibus dari huic interrogatiōni responso.

CAPVT SEPTIMVM.

Recensentur ea res Instituti Societatis, quæ immediate sunt à Deo ipso, reuelatae & S. Ignatio.

143. **D**ico primò Omnes res substanciales Instituti Societatis esse à Deo immediate reuelatas S. Ignatio. Probatur Conclusio ex dictis supra capite primo : quia hoc ipse S. Ignatius fassus est , & dixit P. Iacobo Laynez. Quæ autem sint substanciales res Instituti Societatis statim dicam.

144. **D**ico secundò. Cum Congregatione Generali quinta, Decr. M.S. 74. impresso 58. Substantialia Instituti esse, que in formula seu Regula Societatis, iulio tertio proposita , & ab eo aliisque successionibus confirmata continentur: Deinde ea , sine quibus illa aut nullo modo aut rix constare possunt , cuiusmodi sunt:

*Primum. E*sse aliqua impedimenta essentialia in admittendo.

*Secundum. N*on esse necessarium ut in dimittendo forma iudicialis servetur.

*Tertium. R*eddendam esse Superiori conscientia rationem.

*Quartum. C*ontentus esse debere unumquemque ut omnia quæ in eo notata fuerint , per quemus qui extra Confessionem ea acceperit , Superioribus manifestetur.

*Quintum. P*aratos esse omnes debere , ut se iniucem manifestent, debito cum amore & charitate , & alia, bis similia, à quibus nunc declarandis Congregatio breuitatis causa supercedendum censuit : cum praesertim Generales Praepositi, ea pro tempore ad proximam declarare posint , dum in aliis Congregationibus Generalibus non declarantur.

145. **D**ico tertio. Præter enumerata supra à Congregatione Quinta Generali Conclusione secunda haec quoque esse substancialia Instituti: quia in Bulla Iulij tertii, anno 1550. duodecimo Kal. Aug. data, sunt confirmata.

*Primum. R*eligionem à S. Ignatio fundatam Societatis Iesu nomine insignitam esse.

*Secundum. F*inem huius Societatis esse fidei defensionem & propagationem & profectum animarum , in vita & doctrina Christiana , per publicas predicationes, lectiones , & aliud quodcunque Verbi Dei ministerium ac spiritualia Exercitia , puerorum ac iudicium in Christianissimis institutionem ; Christi fidelium in Confessionibus audiendis , ac ceteris Sacramentis administrandis , spirituali consolacionem , dissidentium reconciliationem , & eorum qui

in carcerebus , vel hospitalibus inuenientur pia subventionem & ministerium , ac reliqua Charitatis opera , prout ad Dei Gloriam ac Commune bonum expedire vatum fuerit , exequenda gratis omnino , nullo stipendio accepio.

*Tertium. O*fficiorum distributionem in Societate esse debere , totam in manu Praepositi Generalis , vel eorum , quos ipse sibi ea cum autoritate substituerit.

*Quartum. P*raepositorum Generalem cum Fratribus suorum consilio , iuxta Constitutiones totum habere debere ius ordinandi & iubendi , quæ ad Dei Gloriam , & commune bonum in Dominio pertinente videbuntur.

*Quintum. P*raepositorum Generalem dubia in Instituto declarandi autoritatem debere habere.

*Sexto. P*rofessos ultra tria vota communia , speciali voto se debere astringere , vt quidquid Romani Pontifices ad profectum fidei & animarum pertinere iudicarentur , & ad quaeunque Provincias eos mittere voluerint , sine villa terguiesatione , aut excusatione , illico , quantum in illis fuerit , exequi teneantur , quamvis ad Infideles & Haereticos , & fideles quouis mittendos censuerit.

*Septimum. M*issiones has à Romano Pontifice non esse procurandas à particularibus , nec per se , nec per alium , sed hanc curam Deo , Romano Pontifici & Societatis Praeposito commendamus.

*Octauum. P*raepositorum Generalem ad plura vota esse eligendum , prout in Constitutionibus declaratur.

*Nono. D*omus aut Ecclesiæ professas , nullus prouentus & possessiones debere habere , nec ius ad illa bona stabilita , præter ea quæ opportuna erunt ad vsum proprium & habitationem acquirere , sed ut rebus sibi ex charitate donatis ad necessarium vitæ vsum sint contenti.

*Decimum. P*osse tamen habere Collegia eum redditibus ad studiosorum commoditatem quæ sint tanquam Seminarium Domus professa.

*Vndeclim. O*mni modum gubernationem seu super intendentiam supra eiusmodi Collegia & prædictos studentes , quod Rectorum gubernationem ad studentium electionem , admissionem , emissionem , receptionem , exclusionem , statutorum ordinationem , eruditionem , edificationem , correctionem , victus vestitusque & aliarum necessiarum rerum administrandarū regimen , modum , atque aliam omnimodum gubernationem ac curam , penes Praepositorum vel Societatem esse debere.

*Duodecimum. S*tudentes dictis bonis abiuti , aut Societatem professam ea in propriis viss conuertere non posse.

*Decimotertium. S*ocietatis Presbyteros ad dicendum Officium non communiter in choro ; sed prout teneri.